

Stanovisko České odborné společnosti pro inkluzivní vzdělávání k plnění povinného předškolního vzdělávání v přípravných třídách

Česká odborná společnost pro inkluzivní vzdělávání podporuje stanovisko Veřejné ochránkyně práv Anny Šabatové k umožnění plnění povinného posledního roku předškolního vzdělávání v přípravných třídách. Doposud byly přípravné třídy nástrojem podpory vzdělávání dětí se sociálním znevýhodněním. Byly tedy alternativou vzdělávání v mateřské škole, kterého by se některé z dětí navštěvujících přípravnou třídu z různých důvodů nejspíše neúčastnily. V situaci, kdy je zaváděno povinné vzdělávání pro všechny, přípravné třídy ztrácejí své opodstatnění. Záměr Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (MŠMT), že by do přípravných tříd byly umístěovány přednostně děti ohrožené ve vývoji, povede k segregaci těchto dětí od jejich vrstevníků. Pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami to může znamenat jejich faktické vyčlenění ze vzdělávání v mateřské škole. MŠMT zároveň nevyloučilo, že přípravné třídy bude stále možné zřizovat při školách samostatně zřízených pro žáky se zdravotním postižením. Jako mimořádně citlivé je vnímáno zejména umožnění zřizování přípravných tříd při školách pro žáky s lehkým mentálním postižením.

Domníváme se, že všechny děti včetně dětí se SVP by v posledním roce předškolního vzdělávání měly mít možnost vzdělávat se společně se svými vrstevníky v mateřské škole v místě svého bydliště a zároveň by měly mít možnost individuálního vzdělávání zajištěného způsobem, který nejlépe odpovídá jejich potřebám.

U dětí pocházejících ze sociálně vyloučeného prostředí by měla být systémově podpořena dlouhodobější docházka do mateřské školy, neboť realizované výzkumy¹ prokazují, že roční docházka do mateřské školy resp. přípravné třídy má jen omezený dopad na vzdělávací výsledky těchto dětí v základní škole a jejich budoucí profesní uplatnění. Děti a jejich rodiče žijící v sociálním vyloučení by především měli mít co nejnazší přístup k rané péči a účasti na

---

¹ GAC spol. s.r.o. 2009. Vzdělanostní dráhy a vzdělanostní šance romských žákyň a žáků základních škol v okolí vyloučených romských lokalit. Praha: GAC; MEDIAN, s. r. o. 2015. Analýza determinantů pracovní aktivity obyvatel sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených oblastí (na datech UNDP Roma Study 2011).

předškolním vzdělávání od tří let věku. Zde spatřujeme důležitou úlohu nízkoprahových zařízení např. předškolních klubů připravujících děti a jejich rodiče na docházku do běžné mateřské školy a také sociálně aktivizačních služeb zaměřených na zvyšování kompetencí rodičů v podpoře všestranného rozvoje dětí.

V návrhu Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy na období 2015 až 2020 MŠMT radí mezi opatření v oblasti předškolního vzdělávání diskuzi o možnostech zavedení sankce spočívající v odebrání sociálních dávek rodinám, jejichž děti se nebudou účastnit povinného předškolního vzdělávání. V této souvislosti důrazně doporučujeme, aby byly stanoveny postupy podpory dítěte a jeho rodiny, které musejí být prokazatelně vyčerpány a případné sankce definovat tak, aby ve svém důsledku nepoškozovaly samotné dítě.

V Praze, dne 23. 4. 2015

www.cosiv.cz